

EDITORIAL

EL DARRER ANY DE FRANCO

Tot el que tenia d'inquietant qualsevol solució que s'hagués volgut donar al problema espanyol fins a l'hora de les eleccions angleses, la victòria dels socialistes ho ha aclarit moltíssim.

Son ells els qui a l'iniciar a Anglaterra, primer país imperialista d'Europa, noves formes de convivència internacional, sobre la base de la interpretació socialista de la col·laboració entre els pobles, han desplaçat les formes imperialistes dels interessos capitalistes, a través dels quals s'interpretava la necessitat i la força intervencionista anglesa sobre el continent. Actitud intervencionista que, avui més que mai, Anglaterra sent indispensable per a refer-se el paper de gran potència dirigent mundial, que las contingències de la guerra han fet minvar i que per esperit de conservació vol reprendre enfront del desvetllament de puixança dels Estats Units i de la U. R. S. S.

De què siguin interpretats pels socialistes els interessos anglesos o de què siguin interpretats pels conservadors, la condició dels pobles continentals varia radicalment. Socialistes o conservadors, interpretant nacionalment Anglaterra, necessitent uns i altres, el suport del continent, però les relacions de forces sobre les quals recolzar llur acció a cada país varien diametralment, de portar-ne l'orientació els uns o els altres, de la mateixa manera com son oposats els interessos de classe dintre llur propi país insular.

Els conservadors anglesos devien forçosament recolzar-se en l'esperit de conservació de tots els interessos reaccionaris que de cada país li son convergents. La conseqüència política, a l'interior dels països, no podia ésser altrament expressada que per governs d'excepció o formes institucionals monàrquiques que garantissin alhora que el suport a Anglaterra la col·laboració d'interessos capitalistes.

Els socialistes anglesos necessiten per a subsistir, — en l'interpretació dels interessos nacionals de llur país — basar-se en llurs característiques internacionalistes que els aportin l'afinitat del socialisme de cada país, per tal d'aconseguir una estreta col·laboració. Es en tant que a l'interior de cada poble ells puguin facilitar-li el joc normal de la democràcia i el paper hegemònic del moviment obrer socialista en la gestió de

l'Estat, que tindran assegurada la força d'apuntament indispensable per a fer front internacionalment. Es, doncs en tant que s'associaran els interessos generals d'un continent, interpretats per la classe treballadora, als seus propis, que constituïran la força de col·laboració indispensable.

Per això ha sonat la darrera hora del franquisme, per això Bevin, ministre socialista anglès d'affers estrangers ha declarat als Comuns que Anglaterra no pot reconèixer a Espanya altre govern que el que es doni el poble mateix. Per això han estat els socialistes anglesos que a Potsdam han contrabalançat els propòsits no gaire falaguers que tenien els Estats Units envers nosaltres, que han impedit les vel·leïtats monàrquiques de Churchill i que han fet innecessària qualsevol especulació oportunista de la U. R. S. S. entorn de la cotització del nostre problema.

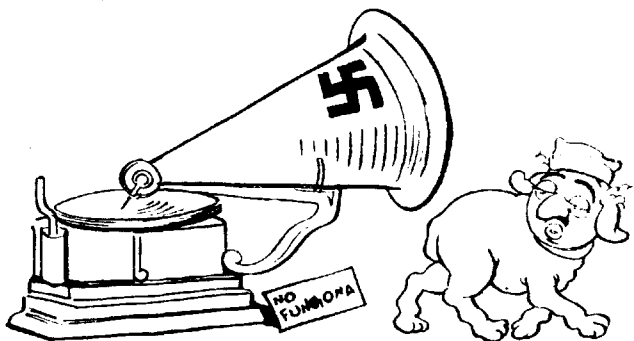
Si haguéssim, però, d'interpretar mot per mot la declaració de Potsdam i les manifestacions de Bevin, el règim de Franco no estaria menaçat per altra cosa que per dues solemnes condemnes. Manca l'essencial que és el sabercom es pot produir el canvi de règim de Franco a la República. Podem estar segurs de l'ajut anglès sempre que aquest, exteriorment, no hagi de trencar la solidaritat d'interessos i de punts de vista, en l'ordenació europea, que té amb els Estats Units, enfront de la U. R. S. S. Les dues declaracions al·ludides farien suposar que tot i coincidint aquests dos països en una condemna comuna del règim de Franco, la forma d'enfocar-ne el canvi no pressuposa pas una intervenció efectiva d'aquests dos països, arreglant l'hora espanyola al meridià de l'occident europeu.

Ara bé, si els anglesos han tingut més decisió per a intervenir en el cas de Grècia, és als Estats Units que devem el nostre compàs d'espera. Bevin diu que no alentarà cap guerra civil a la Península, sense tenir en compte que si Franco i les classes que l'han sostingut no estan decidits per voluntat pròpia a donar el poder als republicans, no veïem que hi hagi una altra forma que una guerra civil per a treure'l, sempre naturalment que aquesta guerra civil sigui possible i que el no-intervencionisme de les potències sigui efectiu.

Interiorment no creïem que les coses succeeixin d'aquesta manera. Al nostre entendre la situació de Franco no té esperança i els interessos interiors que l'han sostingut fins ara seran els primers que el repudiaran, davant la perspectiva d'un isolament polític i econòmic exterior. En canvi, no creïem tant de que el salt es produeixi de Franco a Martínez Barrio. Creïem possible un període intermig de govern de transacció. Per això, en la reunió de les Cortes espanyoles celebrades a l'Ajuntament de la capital mexicana, n'estaven absents les representacions d'Anglaterra i dels Estats Units, entre els diplomàtics estrangers assistents. Si aquells països haguessin fet entendre amb llur presència la possibilitat d'un reconeixement del Govern de la República, no podrien a posteriori reconèixer un govern de transacció, del qual ells segons les notícies que tenim, en son ja uns actuals negociadors.

Posat el problema d'aquesta manera, tant l'acceleració de la caiguda de Franco com les característiques d'un govern de transacció, pesen bon troc damunt de les organitzacions polítiques i de les institucions republicanes, en tant que elles sapiguen intensificar la pressió de l'oposició interior del nostre

"La Voz de su Amo"

MADRACÓN

Dibuix de Madracion

(Segueix pàgina 6)

Per a la resistència interior de Catalunya

El que no us dirà la premsa franquista

Després de les eleccions angleses

Els treballistes han celebrat llur triomf en el curs d'una important reunió donada a Central Hall. Milers i milers d'electors esperaven des de feia hores, abans que les portes s'obriessin. La immensa multitud delirant, entonava himnes i cants populars. L'aparell de M. Attlee i els que havien d'ésser l'endemà els seus col·legues de gabinet, precedits pel president del Labour Party, professor Harold Laski, fou saludada per una aclamació senzillament memorable, inextinguible.

« Viva el bon vell Harold ! » clamà la multitud, quan el professor Laski es disposà a parlar. « Hem obtingut, digué, una gran victòria pel socialisme, però encara més pel poble britànic, el qual ha llençat un missatge d'esperança a totes les democràcies del món. Hem fet possible una amistat completa amb la Unió Soviètica. ARA ESTÀREM EN CONDICIONS PER A RETRE JUSTICIA ALS NOSTRES CAMARADES ESPANYOLS. Donar-los plena assistència a les forces de la Resistència de l'Europa, sobretot les que han batallat a França, a Bèlgica a ESPANYA, a Grècia i a Iugoslàvia, contra les forces reaccionàries. » (*The Times*, diari conservador de Londres).

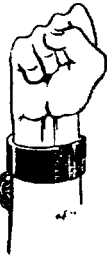
Harold Laski, president del Comitè Executiu del Partit Laborista, ha declarat que el període d'indiferència per les coses d'Espanya s'havia acabat a la Gran Bretanya. « No podem deixar subsistir cap focus de peste a Europa, ha dit Laski. Tenim la intenció d'emprar la nostra influència per a fer desaparèixer aquets flagells. UN DELS FOCUS DE PESTE ESTA REPRESENTAT PEL GENERAL FRANCO. » (*Daily Herald*, diari laborista de Londres).

D'una entrevista feta al Major Attlee per un corresponent francès :

« — Es parla molt, avui, a Londres, d'un possible canvi radical de la política britànica respecte a França. Què podeu dir-nos sobre això ? » « — El meu amic professor Laski ha declarat suara que els nostres camarades republicans espanyols havien d'ésser en el successiu sostinguts contra el règim dictatorial de Franco. Tant en aquest punt com en els altres, aplicarem fins al cap el nostre programa electoral. » Remarquem que un dels cartells electorals de més èxit a tot Anglaterra deia : VOTAR CHURCHILL ES VOTAR FRANCO. » (*Cité-Soir*, diari de París).

D'unes declaracions d'Ernest Bevin, ministre treballista d'Afers Estrangers : « Pel que es refereix a Espanya, no és cap secret per a ningú que totes les nostres simpaties es troben en un lloc que no és pas a cal' Franco... Això és suficient, em sembla. » (*France-Soir*, diari de París).

« La conseqüència immediata de la victòria laborista significa el trencament de les rela-

cions entre la Gran Bretanya i Espanya, tal com fou decidit en el darrer Congrés del Partit Laborista. » (Declaracions fetes per Indalecio Prieto a Mèxic).

La Comissió de negocis estrangers del Parlament francès

París, 5 agost (A.F.P.). — La Comissió de Negocis Estrangers de l'Assemblea Consultiva es reüní ahir el matí sota la presidència del parlamentari socialista M. Vincent Auriol.

Després d'haver escoltat una exposició de M. Albert Bayet sobre Espanya, la Comissió ha adoptat per unanimitat les resolucions següents :

« La Comissió de Negocis Estrangers, considerant que el sol govern legal d'Espanya és el govern republicà constituït pel vot lliure del poble espanyol ;

« Considerant que el govern de Franco ha usurpat el poder per la força sobre la suggestió i amb l'ajuda armada de Hitler i de Mussolini ; que no ha cessat d'afavorir les empreses militars de l'Alemanya contra els Aliats i de mantenir una associació estreta amb els països agressors ;

« Considerant que el règim actual imposat a Espanya, està en oposició flagrant amb la declaració dels drets de l'home, de la carta de l'Atlàntic i la carta de les Nacions Unides ;

« Considerant que els republicans espanyols, per bé que perseguits pel govern de Vichy, han col·laborat heroicament amb la resistència francesa a l'alliberació del territori de França, mentre que l'Espanya franquista constitueix un focus d'intrigues contra la democràcia francesa ;

« Demana al govern francès de rompre les relacions diplomàtiques amb el govern de Franco i de posar-se en raport amb el govern anglès, la U.R.S.S. i els Estats Units per a prendre totes les mesures destinades a sostenir el govern en formació de la República espanyola.

Al Congrés del Partit Socialista Francès

A l'anunci de la convocatòria de les Corts Espanyoles a Mèxic, l'assemblea socialista reunida amb motiu del 37è Congrés del Partit Socialista S.F.I.O. ha interromput la sessió i dempeus ha aplaudit la notícia com a homenatge a la República.

En el curs del 37è Congrés del Partit Socialista S.F.I.O. han tingut lloc entrevistes entre els dirigents socialistes espanyols Trifon Gomez, Pascual Tomas i Rodolf Llopis i el president del Labour Party Harold Laski per a tractar del compliment de les promeses fetes pel partit laborista anglès als republicans espanyols.

(*Le Populaire*, 14 agost 1945)

Avanti, l'organ del Partit Socialista Italià, reclama el trencament de tota mena de relacions entre Itàlia i l'Espanya franquista.

Catalunya per la Independència dels pobles i el Socialisme MEXIC

Extractes de l'article

de Joan VILA

Les rutes

de la Catalunya postfranquista

« En aquest petit món de l'exili qui més que menys, especula amb l'esdevenidor. Quina serà la fesomia de la Catalunya alliberada ? La mateixa d'abans : frívola i intrascendent, amb el seu seguici de burocrates i d'aspirants ? Haurà canviat, oferint l'exemple d'una nova vida ? »

Posem confiança en la nova generació. Legions de combatents forjats en la flama de la lluita i del perill. Aquesta joventut, testimoni de la nostra desfeta ha de moure's il·luminada per uns grans ideals. Serà la dipositària dels nous corrents del món. Pensarà diferentment de com « pensava » la vella cleda política. De la clandestinitat sortirà el nou equip dirigent. Amb una altra visió de la vida. Exactament com succeí amb la dictadura del general Primo de Rivera. I el mateix fenomen que es produí en signar-se l'armistici el Novembre del 1918.

La segona guerra mundial, en trencar el ritme de la situació anterior, és un altre dels factors que imposaran com una solució d'urgència, l'adopció de noves modalitats polítiques, i de nous programes en harmonia amb l'itinerari de post-guerra. S'arrecorran els vells instruments polítics com uns estris meretxadors de passar a la història.

La nova tendència no anirà precisament contra els polítics, sino més aviat contra els homes i les organitzacions que s'oposin a l'allau renovadora. La política es fa amb els materials que es tenen a mà. De la mateixa manera que la senectut necessita injectar-se sang jove, la generació dels vint anys, inexperimentada, no pot menysprear el « savoir-faire » de la vellesa.

Cristall·litzaran nous reagrupaments de forces polítiques. Més que d'acord amb les etiquetes anteriors, les reestructuracions es produiran en virtut de les noves tendències. Les banderes ideals seran unes altres i els homes s'enquadraran, en un propòsit de reajustament orgànic, seguint el dictat de les seves preferències. Militants de tots els partits i de totes les organitzacions. Tots cercant de situar-se idoniament. D'altres n'hi hauran que restaran impassibles, esclaus de posicions impermeables, anquilosades. Pitjor per a ells. L'opinió pública els oblidarà pietosament. Com els oblidà el 1931. Evoquem la Conferència de Sants. Es constituïa Esquerra Republicana de Catalunya amb les aportacions del republicanisme històric, de les forces nacionalistes d'Estat Català, i amb la saba preciosa de les promoció nascudes al combat durant els set anys de dictadura. Una nova

(Segueix pàgina 3)

La Reunió del Consell de Coordinació del Moviment Socialista de Catalunya

EL PASSAT dia 5 del corrent tingué lloc a Tòlosa la Reunió que havíem anunciat del Consell de Coordinació del M. S. de C.

Assistiren a la Reunió nombroses Delegacions d'arreu de França i els membres del Consell de Coordinació.

Els debats que començaren d'hora al matí esperllongaren tota la tarda. En tot moment una animadíssima discussió mantingué viu l'interès de la reunió. I un to de cordialitat i d'identificació amb les posicions establertes fou desvetllat.

Entre les qüestions que desvetllaren el més gran interès figuren la posició del Moviment Socialista de Catalunya davant la constitució del futur govern de Catalunya, la necessitat d'ampliació de l'aparell de propaganda del Moviment, el millorament de la presentació d'« Endavant » amb la creació d'un cos de redacció. Es decidí anar a la creació d'unes comissions d'estudi per tal d'anar a l'estructuració d'un pla de realitzacions a Catalunya.

Les comissions creades són les següents: Sindical, agrària, municipal, de política social, de política cultural i Pensament.

Entre altres acords i en raió de l'amplitud creixent

de les activitats del Secretariat, es decidí d'anar a la constitució del Consell Directiu del Moviment Socialista de Catalunya,

En el curs de la sessió de la tarda, l'Assemblea rebé la visita de M. Paul Rolland destacat socialista tolosenc « Liberté-Soir ». Fou rebut amb càlids mots d'acolliment pel company Quer. Així mateix, el company Carrion va dirigir uns mots de salutació al distingit occitanista i amic dels catalans i feu la presentació de M. Paul Rolland explicant la seva personalitat política i literària. Abans de despedir-se, M. Paul Rolland saludà els congregats en la seva llengua vernacle de Llenguadoc. Paraules de salutació, de solidaritat i d'encoratjament.

Al finalitzar els seus treballs, l'Assemblea acordà enviar uns telegrams de salutació al Partit Socialista Català i al « grup Enlilè » de Mèxic, al P.S.O.E., al Congrés que el Partit Socialista S.F.I.O. celebrà el dia 11 del corrent a París, i una comunicació als companys que tan valentment lluiten a Catalunya.

A. B. S.

Organ del Partit Socialista Català
MÈXIC

Extrac de l'Editorial

El nostre optimisme

Els polítics de la vella època que, incapaces d'avançar al ritme de l'hora, pretenguin entabanar la juvenut i el poble en general amb l'excus del seny i de la conveniència de tornar allà on érem quan començà el desastre nacional. han de fracassar per força. Dels polítics del passat només podran salvar-se aquells que sàpiguen sumar-se als nous corrents polítics i socials i siguin capaços d'inspirar confiança al nostre poble per llurs antecedents, llur comportament d'avui i llur veritable patriotisme.

Les notícies que ens arriben de Catalunya ens fan ser optimistes. Sabem que el nostre poble vol homes que li permetin de creure en un futur avançat i progressiu; homes capaços de fer front i de resoldre els problemes que es plantaran a casa nostra. Homes amb sentit de responsabilitat i no pas demagogs i aprofitadors de totes les situacions. Fracassaran els baladriers i els propagandistes de consignes forasteres i seran exigides responsabilitats als que a l'exili han viscut amb l'esquena dreta enmig de tantes misèries i que encara aspiren a seguir explotant les masses que diuen defensal.

La veu dels lluitadors de la resistència es farà sentir i estem segurs que el nostre poble parlarà clar i parlarà amb forts que barraran el pas a situacions que no poden tornar mai més. El poble de Catalunya després de les experiències viscudes, no voldrà caure en els mateixos errors i exigirà de la homes que hagin de governar el país un passat digne, una capacitat constructiva i una ferma voluntat per a defensar els nostres drets nacionals, les conquestes assolides durant la nostra guerra i al propòsit d'avançar amb ferma ferma pel camí que ha de portar als catalans a un més alt grau de civilització.

I a la veu dels lluitadors de la resistència s'hi sumaran la veu dels ex combatents i la dels exiliats més dignes i la dels representants dels partits polítics i organitzacions sindicals amb sentit de responsabilitat capaços de comprendre que cal adaptar llurs ideologies i tàctiques a les exigències del moment.

Els socialistes catalans són optimistes perquè constatem que el que defenem nosaltres és el que defensen els lluitadors del moviment de resistència, comprovem que el nostre pensament i la visió que tenim del futur immediat de Catalunya coincideix perfectament amb el pensament i la visió que en tenen els més bons dels més desinteressats i els de més noble ambició política; els que coneixen ant el passat passat, enyoren la Catalunya nova al servei de la qual es disposen a actuar amb un pensament clar i una voluntat ben ferma.

Per això som optimistes. Som optimistes però no vivim refats. Sabem que malgrat la voluntat dels lluitadors de la resistència, malgrat la voluntat dels catalans més concients de llurs deures encara h'ha l'amenaça dels eternals aprofitadors i dels demagogs irresponsables. I que contra aquests perills cal estar a l'aguait.

L'Aliança Nacional de Forces Democràtiques de Catalunya

Es amb molta alegria que publiquem, avui una còpia de la primera pàgina d'Aliança organ de l'Aliança Nacional de Forces Democràtiques de Catalunya,

Publicat clandestinament a Barcelona, ha estat profusament repartit per tot Catalunya.

Al seu dia ja vàrem donar a conèixer als lectors d'Endavant el manifest que, amb motiu de la seva constitució, publicà allà baix l'Aliança de Forces Democràtiques de Catalunya.

Avui ens limitem, solament, a donar la llista de les organitzacions que constitueixen aquesta aliança d'organitzacions antifeixistes que, a Catalunya, continuen la lluita contra la dictadura franquista. Són:

« Esquerra Republicana de Catalunya », « Estat Català », « Acció Catalana Republicana », « Unió de Rabassaires », « Partit Català d'Esquerra », « Confederació Nacional del Treball », « Moviment Libertari », « Partit Obrer d'Unificació Marxista », « Partido Socialista Obrero Español », « Juventudes Socialistas » i « Unió General de Treballadors ».

Es a dir constitueixen l'Aliança totes les organitzacions republicanes, nacionals, obreres i pageses de Catalunya, menys el P.S.U.C.

(Ve de la pàgina 2)

època s'inaugurava. L'acta de defunció quedava estesa per a tots els grups refractaris, des del moment que les forces progressives de Catalunya es reagrupaven en una organització més dinàmica i amb una interpretació més moderna de la realitat política. L'Esquerra es convertia en el partit de la República i de l'Estatut. Ni la tossuderia d'alguns homes, ni la resistència d'alguns sectors, no entrebancà la marxa ascendent del partit hegemònic. A part de les organitzacions obreres, que eren una reserva i una esperança per al demà, l'oposició quedava reduïda a uns quants Centres i Casinets on cada vespre es

ALIANÇA

ORGAN DE L'ALIANÇA NACIONAL DE FORCES DEMOCRÀTIQUES DE CATALUNYA

Editorial

D'ença que va acabar la guerra a Europa, el llinguista espanyol manca de lògica i davant la seva calades com a sistema polític intenta de trobar una sortida aïrada a la seva difícil situació. No li han valgut de res la seva darrera actitud pseudo-socialista ni als seus arguments per a justificar la impossibilitat de la democràcia, en aquest país — com al nostre poble no ho fan dirge com als altres — no s'aguera agut de més civilització.

Les Nacions Unides ha condemnat públicament i per unanimitat el règim que Franco agudat i atut per les seves ferotges agressions va restablir a Espanya.

Davant la repulsió general al règim les consellers polítiques del « Castidillo » — que mai no de sempre — busquen amb altre l'ajuda de sectors que consertra, a canvi de concessió d'ordre econòmic la constitució de l'estat de nou que va imposar el moviment militar-revolucionari del 18 de Juliol del 1936.

EN FRONT DE LES MANERES FRANQUISTES LA LEGALITAT DEL 18 DE JULIOL DEL 1936.

Com el que i memora d'ella, creuem que oportuna és aquesta revista per aquesta any de reprensos i que podria situar el règim condemnat per tothom, al costat de les democràcies victorioses.

El règim que es va imposar en aquest país mitjançant l'ajuda directa del nazisme alemany i de l'Itàlia, i que es anota la Constitució de la República que el poble va elegir lliurement el 14 d'abril de 1931, i lògic que desaparegués per tal que sigui possible la restauració de la legalitat, que no s'ho ha de ser altra que la que estava establerta el 18 de Juliol del 1936.

La legalitat republicana — governo constitucional i lliure — ha de ser restaurada les seves institucions han de ser les veritables i les úniques representades en el moment de l'acció democràtica.

En front d'elles i dels indecens maneres que el règim de Franco ha de ser restaurat i una sola voluntat han de moure les forces antifeixistes i tant les de la premsa com les de l'exili.

Les Aliances de Partits i Organitzacions — una i altra plena d'heroisme i caratge — es les realitzables fórmules de Juliol — creata i agudada per a l'objecte comú de la lluita contra el dictat règim actual. hem d'uir les nostres forces i esforços els nostres esforços per tal que puguem representar amb ferma les nostres aspiracions del nostre poble.

jugava a la manilla sota els efluis protectores dels retrats severals i inexpressius de Francoc Pi i Margall, o d'Emilio Castelar, o algun que altre de Marcel li Domingo.

L'escena es repetirà en la Catalunya post-franquista. Els procediments unifidors no són mai del tot inèdits. Allò que variarà serà el propòsit i el programa. L'entusiasme aglutinador aquesta vegada estarà representat per la classe obrera. No s'exclourà els altres nuclis progressius i avançats. Al contrari: se'ls cridarà. El pol d'atracció haurà canviat de mans. Els que restin hostils o indiferents a la crida s'auto-condemnarán, com en l'any 31, a l'ostracisme i a l'oblit.

La fi de la guerra

En aquesta hora de victòria, de pau, d'esperança, s'aixeca en el nostre esperit un angoixos interrogant. Car, si bé d'un costat hem sentit aquests dies la joia empapar i fer bategar les nostres animes, de l'altre, la nostra consciència voldria copsar amb claredat la significació profunda d'aquest moment crucial. I al fer aquest esforç de comprensió, s'ha presentat davant nostre, en resum sintètic, el conjunt d'experiències que la nostra època ha viscut.

I, particularment, una d'essencial que pots ser resumeix i condensa totes les altres, una que caldria que deixés un solc persistent en la nostra memòria: La de que hem atravesat un període històric en el qual l'home ha estat negat, en tant que ésser i voluntat de llibertat, en tant que exigència d'existència personal, negació que s'ha traçat, per altra banda, socialment i política en una destrucció de les formes de vida democràtiques. Durant vint-i-cinc anys, gairebé arreu d'Europa, d'una forma o d'una altra, els règims democràtics han estat enfonsats, s'han vist trepitjats. Es en les « fàbriques de mort » de tota Europa que l'home lliure que ha volgut mantenir la seva dignitat, ha pagat amb la carn del seu esperit i del seu cos el preu d'aquesta llibertat. Feblesa de la Democràcia? Ara la guerra ja s'ha acabat. I per alguns, aquest era l'objectiu, el sol objectiu. No és aquest el nostre cas. Volem anar més enllà, puix que si no ho fessim això seria una perillosa il·lusió que riscaria de transformar-se demà en noves sofrències.

Es per això que el problema que planja el fi de la conflagració bèl·lica, és, en realitat, el de l'afiançament, el de l'estabilització de la democràcia sobre unes bases socials que eliminin definitivament el caòtic i caduc sistema capitalista. En realitat, l'acabament de la guerra inicia un debat i una lluita punyents: és la lluita de les forces socialistes que a tot el món, amb un ànim renovat, depurat en llur voluntat combativa pels anys de terror, d'opressió, de guerra, de resistència, es llençaran a la transformació de les seves estructures econòmiques i socials. I fent això, asseguraran la democràcia. La democràcia socialista és, doncs, l'única possibilitat d'afermament definitiu de la pau, és l'única solució que pot endagar el món en aquesta hora de crisi.

Aquesta etapa ja s'ha iniciat. A Anglaterra, a França, a Itàlia, la fi de la guerra s'entronca amb elar-s victòries socialistes. I l'acabament de la guerra, per a nosaltres, socialistes catalans, no serà tanmateix complert sense una destrucció total de les formes reaccionàries, dictatorials, que existeixen en la nostra terra. Aquest doble combat d'alliberació democràtica i social, s'ajunta allí a un procés d'alliberació de les nacionalitats ibèriques, que exigeix una transformació total de

les estructures estatals espanyoles. De cara al demà, el nostre angle d' enfocament es ben clar: la Confederació Ibèrica, permetent la plena autodeterminació dels pobles peninsulars, sobre bases socialistes, que tanmateix son les úniques que poden permetre'n la realització. La fi de la guerra és quelcom ric de contingut i ple de suggestions a les quals nosaltres, socialistes catalans, voldríem respondre, a les quals voldríem ésser fidels. L'esperança que el socialisme conté i que senyalàvem més amunt no és un mot buit. Al contrari. Es l'únic camí per a impedir el desenvolupament d'un moviment neo-feixista que conduiria a la destrucció de la civilització i de la cultura. Es entorn del socialisme que que gravita i pren forma l'actualitat d'aquesta post-guerra. El socialisme guanyara la pau i, el que és més important, la conservarà, donant-li un sentit social i una plenitud humana.

tologia? Prunes i llegums en ple hivern! Es tractaria, simplement, d'uranificar els adobs convenientment... Qüestió de tècnica.

L'element existeix. Un element que s'acosta molt a la pedra filosòfal tal com la vida moderna la concebeix. Un element que revolucionarà el nostre món.

Car es tracta d'una veritable revolució — com deia un amic meu — emparentada directament amb el Socialisme. Una revolució l'abecedari de la qual comença, com tots els abecedaris, per la lletra A d'Abundància.

L'època de l'urani ha començat. Qui podria dir on ens conduirà? I tanmateix, entre l'angoixa i la curiositat, en el moment en què el món inicia una nova etapa en el seu desenvolupament científic prologat per la pau recent, no ens podem estar de formular aquest desig: Ara que hom ens assegura que s'ha tant bé, qui pogués viure cent anys més...

2

Bombes atòmiques

per Roure

A LA VETLLA d'acabar-se la guerra en el Pacífic, l'aparició de la bomba atòmica ha menaçat de capgirar, del vespre al matí, tota la ciència militar tradicional. La capitulació de les forces japoneses ha deixat, però, la menaça sospesa a mig aire del temps. Amb tot, podem dir, hipotecant l'avenir, que l'art de la guerra ha sofert un revolució total trencant, sobtadament, tot el procés de continuïtat que existia des de que Caïm es desfeu de la nosa que li feia l'ombra d'Abel.

Amb la bomba atòmica, tot el material militar modern que feu, encara ahir, la nostra admiració, és un munt d'estrils inútils. L'aviació compresa. I el mateix pot dir-se de l'especialització d'unitats. Tot ha envellit incomprendiblement en el curs d'unes hores. El mot mateix « puixança militar » no significa ja gran cosa. I de cara a la guerra, la potencialitat industrial és innecessària. Un laboratori, una dotzena d'homes, una base desortida per als futurs coets atòmics, i el Luxemburg o bé la República de Sant Mari peden, un bon dia, mesurar-se militarment amb qualsevol dels « tres grans ». Caldria, però, tenir urani.

L'urani, per exemple, no es troba pas a la primera cantonada. Tot té les seves dificultats. I la seva lògica

Al marge del fet incidental, de la revolució estratègica i de la nova mort per desatomització, el públic ha començat a teixir la llegenda de l'urani. Imagineu-vos un terroset d'aquests, no més gros que la punta de l'índex, capaç de moure el « Normandia », anada i tornada de Nova York? Fugiu, home, fugiu... La mitologia comença al segle XXè! I què dirieu de l'urani aplicat a contrabalançar la clima-

3

Cal atacar en tots els fronts

per J. G.

En aquest mateix número d'« Endavant » s'hi publiquen declaracions de prohoms laboristes anglesos, impressions de premsa estrangera i acords d'organismes oficials, relatius al que universalment s'anomena la qüestió espanyola. El to d'unes i altres és francament optimista. Les eleccions angleses, la declaració de Potsdam i altres fets més recents han creat un clima de confiança en el medi de l'emigració espanyola i, a l'interior de la península, mal les perspectives no han aparegut clares com en aquests moments. Els camarades d'allà baix ens escriuen: « La situació que vivim és de franca liquidació del franquisme i d'enfora republicana ».

Certament, el panorama de la política internacional ha donat, en menys de quinze dies, un tomb de 180 graus. Hem tingut ocasió de canviar impressions amb delegats al 37è Congrés nacional del partit socialista (S.F.I.O.) vinguts de tot França, i és voluntat unànime d'ells el prestar el més decidit suport de llur partit per a la nostra tasca d'enderrocament de Franco. Els camarades delegats de la Comissió executiva del P.S.O.E. s'han reunit amb les delegacions europees presents al Congrés i el treball ha estat realment positiu. El president del partit laborista anglès havia declarat previamente: « El govern britànic complirà les promeses fetes, en el curs de la campanya electoral, sobre l'ajut als republicans espanyols. D'altra part, un dels punts del programa del nostre sojorn a París consisteix precisament en trobar-nos amb la delegació espanyola en el congrés socialista, per tal de discutir amb ella d'aquesta qüestió ».

De més a més, el buit fet al govern franquista

Una nota de Solidaritat Catalana

Hem rebut de « Solidaritat Catalana » la lletra i la nota que transcrivim a continuació:

Paris, 4 d'agost del 1945,

Senyor Director d'« Endavant »

Benvolgut amic

En nom del Consell Directiu de « Solidaritat Catalana » us acompanyo una còpia de la carta que ha estat tramesa al director del periòdic « Solidaritat Obrera » de Paris, en protesta d'un article publicat en aquest setmanari i que és injuriós per a tots els catalanistes republicans i per a « Solidaritat Catalana » en particular. Us agraïrem que vulgueu donar cabuda a les pàgines del vostre periòdic a aquesta contestació, per tal d'oposar les coses al seu lloc.

Cordialment us saluda el vostre amic,
Signat, Rafael Tasis, Secretari General

Paris, 3 d'agost del 1945

Senyor M. Freire, Director de « Solidaritat Obrera » Paris.

Distingit senyor

El Consell Directiu de « Solidaritat Catalana » ha pres coneixement d'un article publicat al número 42 del periòdic « Solidaritat Obrera » que vos dirigiu, òrgan del Moviment Llibertari Espanyol a França (11a Regió), i signat per J. Vázquez, i ha acordat expressar-vos la seva estranyesa i el seu disgust pel fet de veure un periòdic que vol expressar l'opinió d'un sector republicà espanyol i que acull un escrit tan ple de ridícules afirmacions i de calumnies tan grotesques contra tots els republicans catalans.

Tenint en compte que vos sabeu que les afirmacions que es fan en aquest escrit i que afecten « Solidaritat Catalana » són totalment inexactes, i que aquestes actituds venen només a augmentar la confusió existent en nom de les actituds republicanes a l'exili i a fer més difícil la consecució dels fins pels quals tots lluitem, confiem que relectificareu la lamentable posició marcada per l'article del vostre col·laborador.

Cordialment us saluda, pel Consell Directiu de « Solidaritat Catalana », Josep Tarradellas, Secretari de Relacions Interiors.

No fem un comentari a l'article que al·ludeix la nota de Solidaritat Catalana perquè no volem caure en l'error de donar-li l'importància d'un article significatiu d'un estat d'opinió col·lectiva. De totes maneres, per una qüestió de principi, condemnem aquesta manca de retenció dels que confonen l'exposició dels seus punts de vista amb l'explosió d'una lamentable hostilitat que sols serveix per a enfrontar, ben inoportunament per cert, catalans i espanyols.

pel que fa a la conferència de Tànger, es traduirà en precisions ben concretes i que no donaran lloc a dubtes a les bandes franco-falangistes que amb llur complex de covardia i d'indignitat malbaraten els interessos morals i materials dels pobles hispànics i els fan perdre el rang de copartípeps en el concert de nacions civilitzades.

No obstant, fora un error greu deixar que les coses caiguessin per llur propi pes. Dies enrera em deia un amic republicà que els fets vindran pels seus passos comptats. « El nostre problema, afegia, ha d'ésser resolt per les potències democràtiques i, més que l'opinió i l'acció dels partits, el que compta és el que facin uns quants homes representatius ».

Si aquesta teoria mig panglossiana, mig oportunista, pren la preponderància, les conseqüències serien funestes. El fatalisme en política no porta mai a cap resultat pràctic. La voluntat i l'acció dels homes, si no canvien el curs de la història en modifiquen la cadència i les perpèctes.

En la present conjuntura, l'acció enèrgica i decidida contra la dictadura incivil que plana damunt la pell de bou ibèrica, és més necessària que mai. A l'interior i a l'emigració. Allà, amb el màxim d'eficàcia que permet el treball clandestí. Desde l'emigració, amb el « démarrage » de les institucions de la República i que la seva presència jurídica sigui real en les cancelleries europees i americanes. Reforçant des d'ací la lluita que els militants actius menen a l'altra vessant del Pirineu, engrossint els equips, intensificant l'ajut material (el moral l'han tingut sempre), coordinant, concertant llur acció amb la dels exiliats.

Cal no donar repos a la bèstia. Escometre-la de tots costats. No escatimar cap mitjà. No reparar davant de cap procediment. Sense escrúpols. Sense consideracions de cap mena. Terra de Catalunya, totes les terres d'Espanya, estan xopes encara de la sang vessada per milers i milers de ciutadans de la República, de treballadors, dels millors camarades.

Que el franquisme no conegut treva ni repos i haurem precipitat l'agonia d'aquest menyspreable moribund, orfe d'honor i de coratge.

4

El problema de la unitat

El congrés del *Parti Socialiste S. F. I. O.* ha discutit àmpliament el problema de la unitat de la classe treballadora en vistes a constituir un sol partit obrer a França.

Per 10.112 vots a favor, 274 contra i 5 abstencions, aquest congrés ha adoptat la següent resolució:

« El Congrés renova la seva voluntat de realitzar la unitat de la classe obrera, voluntat afirmada pel Partit Socialista a la clandestinitat, a Alger

i en el seu Congrés de novembre del 1944. Aquest està més decidit que mai a posar tot a l'obra per a reconstituir la unitat.

Pero la unitat completa i durable — la sola que serveixi la causa del Socialisme — no resulta únicament dels textos: aquesta exigeix també la lleialtat i la confiança mútues.

LES CONDICIONS D'UN CLIMA D'UNITAT

Com a conseqüència, abans de l'unificació, els dos partits hauran d'observar respectivament la línia de conducta següent, que restarà la del Partit reunificat:

1. — Exposar francament la doctrina sense amagar-la mai amb actituds de circumstància o comprometre-la amb aliances amb els adversaris del mou del treball; prohibir-se d'utilitzar cap mitjà que degradi l'esperit humà o de professar que el fi justifica els mitjans, sino traçar sempre al país una via dreta sense equivoc ni demagogia;

2. — Respectar dintre del Partit les regles de la democràcia integral i defensar la democràcia dins la Nació i en el món; per consegüent, lluitar per a donar els ciutadans totes les llibertats individuals i una sobirania completa, comportant el sufragi universal directe i secret; en l'ordre internacional, obrar per la igualtat dels drets entre totes les nacions, cadascuna, gran o petita, fent l'abando parcial de sobirania indispensable al funcionament de la seguretat col·lectiva;

3. — Consagrar-se al servei exclusiu del món del treball la llibertat del qual exigeix la de la Nació; per consegüent no estar ni lligat a un govern estranger, ni tan sols influenciat per ell i conservar la seva plena llibertat de crítica i de judici.

El Partit Socialista constata que aquestes condicions estan lluny d'ésser realitzades del costat del Partit Comunista

LA UNITAT INTERNACIONAL

D'altra part, la victòria triomfal del Partit Socialista a les eleccions britàniques, els progressos constants dels altres partits socialistes en el món, posen en el primer pla la qüestió de la unitat internacional del treballadors sense la qual tota unitat a l'escala nacional restaria fràgil.

Sense sub-estimar aquestes dificultats, el Partit Socialista està decidit, en el que l'afecta, a establir quan més aviat millor, el clima necessari per a la unitat total. Ell desitja de tot cor que el Partit Comunista s'inspiri en una voluntat semblant.

Bo i esperant aquesta hora, i per a fer-la més propera, el Partit Socialista decideix de mantenir i de solidificar la unitat d'acció que s'imposa a la vegada per a arribar a la unitat orgànica i per a edificar una República més conforme amb l'ideal socialista.

El Moviment Socialista de Catalunya ocuparà el seu lloc d'avantguarda en la lluita per la llibertat dels homes i dels pobles.

EL TRIOMF DELS LABORISTES

per Jean QUER

EN L'ERA CAPITALISTA, durant la qual les masses han anat adquirint progressivament consciència de classe, les guerres imperialistes donen origen a convulsions socials d'envergadura històrica.

La guerra franco-prussiana del 1870 engendrà la *Commune*. La guerra russo-japonesa del 1904 tingué la repercussió immediata de la revolució russa del 1905. La primera conflagració mundial originà la revolució socialista a l'est i al centre-Europa, amb la presa del poder pels soviets a Rússia i l'enfonsament dels imperis centrals. Durant els vint-i-cinc anys següents el món ha vingut girant al voltant de l'eix cabdal de la història del món: l'adveniment del socialisme.

La guerra terrible que el vell continent europeu acaba de viure, més mortífera, més anorreadora, més « total » que cap altra, ha infantat les condicions objectives necessàries per la victòria final dels treballadors de tot el món i, amb ells, del socialisme i la llibertat.

El cop de barra a esquerra del poble anglès és, en aquest aspecte, la prova eloquent de la maduresa de les masses i l'advertiment precís que l'esclafament de la constel·lacionazi feixista no significarà — contràriament al que hom havia pensat i temut — un reforçament del capitalisme occidental.

Una gran onada d'esperança ha dut els laboristes al poder. En quina mesura el socialisme del Partit Laborista expressa el valor integral de la idea socialista i fins a quin punt la tàctica democràtica d'aquest partit pot assegurar una continuïtat ascendent vers la societat sense classes?

Per regla general, quan es parla de « fer » la revolució, espontàniament la retina transmet la imatge tan divulgada de l'assalt al palau d'hivern pels obrers de Petrograd. Una assimilació defectuosa del bolxevisme ha fet que una part considerable de la militància obrera excloués tot mitjà de conquesta del poder polític que no fos el de la insurrecció armada.

Una llarga, dura i sagnant experiència — deia i repetia Lenin — ens ha convençut a Rússia d'aquesta veritat, que no és permès de fundar una tàctica revolucionària pel sol sentiment revolucionari. I explicava que la tàctica ha d'ésser traçada amb sang-freda, amb una objectivitat rigurosa, tenint en compte totes les forces de les diverses classes de l'Estat en qüestió (dels Estats que el volten i de tots els Estats a l'escala mundial), així com de l'experiència dels moviments revolucionaris.

A l'originalitat de la situació concreta de Rússia l'any 1917, excel·lentment aprofitada per l'audàcia i la decisió del grup d'homens que dirigia el partit bolxevic, corresponia unes característiques de presa del poder completament diferents de les formes que avui regulen la mecànica de les lluites polítiques de l'Europa en general i particularment a Anglaterra.

En aquest país on les quatre cinquenes parts de la població és industrial i comercial, de temperament empíric metropolí del més vast imperi de la terra que durant six anys ha fet bloc compacte en la lluita contra l'Alemanya hitleriana, la classe obrera i la seva aliada natural la classe mitja han, simplement i democràticament, foragitat de la direcció de l'Estat el partit que darrera la façana de la guerra ideològica hi amagava les ambicions imperialistes i els elements essencials

d'una política reaccionària

Tanmateix, després del sobressalt, els torics provaran de redreçar-se i passar a l'atac. El govern laborista serà escomès iudament i amb les armes perilloses que la gran burgesia conserva encara en poder seu. Però el període de l'entredues-guerres és tan ric en lliçons i experiències que no és possible admetre que el partit obrer anglès les negligèixi i no sàpiga aprofitar-ne les ensenyances. El propi Lenin en la seva polèmica amb els « comunistes d'esquerra », deia que si bé en els països occidentals el començar la revolució socialista seria més difícil que a Rússia, el continuar-la i dur-la a terme seria més fàcil. En termes distints Lloyd George, l'home de la guerra (*war-maker*) d'aquella època, a l'estudiar les condicions econòmico-socials del seu país per a treure'n conseqüències polítiques, arribava a idèntiques conclusions. « El nostre país és més fàcil de capgirar que qualsevol altre i, si es vincia, la catàstrofe (per ell la catàstrofe era el socialisme) hi serà més forta que enlloc més ». Es exactament el que avui pensa M. Churchill.

De primer antuvi un fet és cert: La victòria esclatant dels treballistes anglesos ha obert de bat a bat les portes de l'esperança en el cor de les masses laborioses de l'Europa empobrida i devastada. Si la política exterior d'Anglaterra té indubtablement com a nord la salvaguarda del seu imperi, no és menys veritat que molts altres aspectes d'aquesta mateixa política canviaran radicalment l'orientació que hi donava el partit conservador.

Pel cas concret d'Espanya, les manifestacions inequívokes dels dirigents del Partit Laborista sobre el règim franquista i sobre la justícia que cal fer a la República espanyola, primera víctima del feixisme internacional, han reconfortat els ànims de tots els antifeixistes espanyols de l'interior i de l'exterior. Quin dubte hi ha que la declaració de Potsdam — a punt de sortir en el moment d'escriure aquestes ratlles — estarà profundament influïda per la substitució de Churchill per Atlee a la taula dels tres?

Però fora veritablement imperdonable que un optimisme beat ens fes creure que ja tenim la solució. Justament ara és quan amb més decisió i fermesa cal actuar. S'ha perdut molt de temps en estira-i arrencis i bizantinismes inútils. A Amèrica s'ha fet política d'Ateneu, o de clan si voleu. A França uns s'han esmerçat a crear un confusionalisme mal calculat: altres s'han limitat a replicar a aquests amb una política d'horitzons estrets, mentre uns tercers s'han dedicat displícitment a contemplar els bous des de la barrera. I a Espanya, la resistència antifranquista ha anat actuant ni del tot desconnectada ni tampoc ben enllaçada amb els nuclis de l'emigració.

No és el moment de fer una crítica d'actuacions estèrils, per a no dir lamentables. Però cal proclamar que és hora de què tothom es mobilitzi per a recuperar el retard que entre tots s'ha ocasionat, i, com a principi elemental, una cosa aparitària com la llum del dia: La política republicana ha d'ésser duta des de França. Perquè són els quadres, i dirigents, són més nombrosos i, sobretot, perquè ací estem a dues passes d'Espanya i d'Anglaterra.

La Constitució de la República continua en vigor. Per tant, no es tracta d'escollir un president de l'Estat. La llei fonamental designa qui ha de substituir el traspasat. Que el senyor Martínez

El « Moviment Socialista de Catalunya » envià el següent telegrama al 37e Congrés del P. S. (S. F. I. O.)

*37eme Congrès Socialiste
Palais Mutualité 24, rue S. Victor, Paris
A l'ocasion del 37eme Congrès du
Parti Socialiste S.F.I.O., le Moviment
Socialista de Catalunya envoa a tous
les membres réunis ses salutations les
plus cordiales.*

*Pour le Secrétariat:
Aleu-Coll.*

Aquest telegrama fou llegit pel camarada Badiou, alcalde de Tolosa, que presidi la quarta sessió del Congrés, i fou acollit amb grans aplaudiments. Al mateix temps, el camarada Badiou exaltà el sentit del socialisme català en el seu esforç combatiu actual.

El darrer any de Franco

(Ve de la pàgina 1)

pais i arribin a poder-ne garantir el control. Passarà prou temps, encara, per a que les potències tinguin ocasió d'enllaminir-se amb altres solucions que no siguin el retorn a la legalitat pura i simple de la Constitució del 1931 i dels Estatuts. I sols l'accentuació d'una resistència interior, cada dia més espectacular i més profunda, pot mantenir el nostre problema al viu, entremig d'una munió d'aconteixements i de problemes que suscitarà el món de la postguerra.

Fins ara no ha estat així i la resistència interior ha hagut de desenvolupar-se pel seu compte, desconexent gairebé sempre les institucions exiliades.

Un polític republicà català va dir nos cíclicament al fer-li l'anterior reflexió: « La gent no té gaire memòria política i oblida fàcilment la manca d'assistència passada, malgrat els sofriments i els desenganys que aquesta actitud li hagin pogut produir. Tot depèn d'ésser prou hàbil en escollir l'oportunitat del darrer moment per a impressionar-la de nou. Es el darrer acte el que la massa recorda. »

Del darrer any de Franco, ja n'estem convençuts. Però de què sigui la darrera vegada de la política d'olla de la segona República i de la segona Generalitat, dependrà del nostre poble.

Barrio vingui, doncs, a França. Ací sentirà la veu de desenes de milers de socialistes, comunistes, sindicalistes i republicans emigrats i pulsarà també el pensament de tots els que a la península menen la lluita contra el règim de vergonya que encara hi impera.

I la seva autoritat serà apoiada per tots: castellans, bascs i catalans, units que ja és hora també d'acabar amb els isolaments infructuosos en un gran desig comú: l'enderrocament de Franco i la restauració de la República.

Cartellera d'Endavant

Subscripció pro « Endavant »

Suma anterior	4.093 fr.
Subscriptors que pagaran una quota regular mensual :	
Torner	100
Ramon Arquer	100
Subscripció extraordinària :	
Jaume Cosials	100
J. S.	150
J. Mestre	50
Emili Martí	50
Un català de Prades	100
M. S. de C. de Calvados	58
Mateu Romeu	50
Francesc Mateu	50
Ju Pinyol	50
de Pobla de Segur	100
Antoni Planagumà	150
Benet Iscla	40

Total 5.241 fr.

Envieu els donatius a nom de Joan Aleu, 40, place de Verdun, Castelnaudary, (Aude)

Administració

Preguem a tots els companys que, per tal de regularitzar la marxa del nostre Buletí, vulguin enviar-nos el més aviat possible la liquidació dels numeros rebuts.

Martinez BARRIO ha estat elegit president de la República Espanyola

Mèxic 18 agost. — Martinez Barrio, president de les Corts, ha estat elegit president de la República pels diputats reunits a la Casa de la Vila, prestada, en aquesta ocasió, pel govern mexicà a la República Espanyola amb dret d'exterritorialitat.

L'elecció de Martinez Barrio ha tingut lloc per la unanimitat dels 96 diputats presents. Immediatament després de la cerimònia de promesa, el nou president de la República Espanyola ha rebut la visita de Negrin que li ha presentat la seva dimissió i la dels ministres que constitueixen el darrer govern, a la fi de la guerra civil.

Martinez Barrio procedirà a la formació d'un nou govern i probablement cridarà per presidir-lo l'ex-ministre socialista Fernando de los Rios, que fou el darrer ambaixador de la República a Washington.

El nou govern s'adreçarà a les potències per a demanar el seu reconeixement.

Els representants diplomàtics de França, Xina, Suècia, Grècia i Txecoslovàquia, així com algunes republicues de l'Amèrica llatina estaven presents a la sessió de les Corts.

En la darrera Reunio del *Consell de Coordinació del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA* es posà de manifest la necessitat de millorar la presentació d'« ENDAVANT ».

La influència creixent d'ENDAVANT és evident, però les nostres ambicions, fruit de la necessitat de dotar a la classe treballadora de Catalunya d'un organ autènticament socialista a la premsa, son il·limitades.

Cal que « ENDAVANT » sigui llegit per tots els treballadors de la nostra terra. I per a assolir això volem millorar-ne la presentació.

Reclamem per a aquest fi el concurs dels nostres amics.

Cal fer-se inscriure a les llistes de donatius regulars mensuals, o amb caràcter extraordinari, per a ENDAVANT i cal que cada llegidor d'ENDAVANT faci un nou subscriptor.

Pels 1.000 subscriptors !

« M'adhereo de tot cor a l'anhel de que el gran imperi alemany pugui aconseguir l'objecte dels seus immortals destins, sota el signe gloriós de la creu gamada i sota la vostra genial direcció. Heil Hitler ».

(Telegrama que Franco envià a Hitler el mes de febrer del 1937).

« Els aliats han perdut completament la guerra... El triomf del nazisme és una cosa evident per a tots... »

(D'un discurs de Franco el 17 de juliol del 1941).

En la primera reunió que celebra, després de la seva elecció, el *Consell Directiu del M. S. de C.* acordà ratificar la seva confiança als companys

Joan ALEU i Josep COLL
com a membres del *Secretariat Permanent del Moviment Socialista de Catalunya.*

No hi ha democràcia sense socialisme ; i el socialisme és, per essència, revolucionari.

En el proper numero d'« Endavant » publicarem les resolucions polítiques aprovades en la darrera Reunio del *Consell de Coordinació del Moviment Socialista de Catalunya.*

Els Deportats a Alemanya

Companys arribats

Tenim la satisfaccio de notificar als nostres amics el retorn del company Miquel Roqué i de la seva companya Carme Porcalles, de Llansà, després d'un llargsojorn forçat a l'infern hitleria

També podem informar del retorn del company Vicens Buron, al qual hem tingut el goig de saludar.

Demanam noves

Preguem a tots aquells que puguin donar-nos noves del company Josep Pifarré, de Lleida, que formava part d'una companya de treballadors al departament de l'Eure et Loir, de voler comunicar-nos-les.

Els companys que tinguessin noves de Sebastià Aresté Massip, de Mayals (Lleida), que es trobava fa dos anys a Les Milles (Bouches du Rhone) i del qual s'ignora el parador, son pregats d'adreçar-se a aquesta Redaccio.

Mort a la Deportacio

Un altre amic que, dissortadament, no retornarà a Catalunya.

Miquel Sol, de Lleida, actiu militant que fou del socialisme català i estimat en els medis de la seva professio en la branca de l'ensenyament, ha mort a la deportacio. Esgotat físicament, per bé que mantenint encara la ilusio d'un retorn prop dels seus, fou assassinat per un botxi de Buchenwald, amb el mètode tràgicament clàssic dels S.S. hitlerians.

Els que estimarem aquest lluitador obrer sentim profundament la seva pèrdua i enviem a la seva vidua i filla el nostre més sentit condol.

Per Catalunya,
Per la Llibertat,
Pel Socialisme,
adheriu-vos al
Moviment
Socialista
de Catalunya

TRES GENERACIONS SOCIALISTES

Per Josep COMABELLA

A Josep Capella i Amadeu Pons els meus companys de preso, els meus companys de camp i, avui, els meus companys en els rengles del M. S. de C.

TRENCANT LA CONSIGNA, jo vaig trucar — amb les puntes dels dits de les meves mans descarnades — contra els vidres de la finestra del teu bloc. « Pons ! », vaig cridar. Tu vas esguardar-me amb el rostre ple d'esglai i vas preguntar-me commogut: — « Què et passa ? ». I jo vaig respondre't: « Sang... Escupo sang ! » Tu vas dir-me amb veu gairebé manyaga com la d'una mare: « No serà greu. La guerra s'acabarà abans que nosaltres. Procura entrar a la infermeria. Et vindrà a veure ! » I jo vaig marxar amb el pas una mica més segur i una punta de joia al cor. Era el què havia vingut a cercar amb la meua visita. No moriria, no; però si ho fes, jo me'n emportaria amb mi la visió d'un rostre amic i l'escalí d'un mottebló... I això — un rostre amic — era un tresor incalculable en un lloc on tot estava organitzat per a arrencar-nos cada dia un troç de la nostra personalitat i de la nostra ànima i vàiem com per tot, entorn nostre, al deshumanitzar-se, al perdre l'ànima, l'home queia en un nivell molt més baix que la bestia. I vaig marxar... I vaig entrar a « allo » que en deien una infermeria; i vaig agerme en un d'aquells llits durs que tenien, ja, la forma esquerpa d'una taüt. Poc després, del llit de sobre del meu, un gemec rodolà sobre la meua testa: — i un home moria sense un mot de consol ! Més enllà, un altre gemec li respongué: — i un altre home moria sense un mot manya: i un altre. I un altre. Sobre meu; sotameu. A la meua dreta; a la meua esquerra. Tota la cambra era un tètric panteig de mort. I cap mot amic !... Després, — mentre es gemegava i es moria sense un mot de consol — uns braços insensibles estiraven els cadàvers pels peus i, de pé a pé, balancejant-los, unes mans fredes sostenint-los pels peus i unes altres per les mans, els sortien a fora — pengim-penjam ! — i els llençaven, d'una revolada, als uns damunt dels altres, dins d'un vago de la mort. I, quan el vago estigué ple fins a vessar; la veu d'un capò xialà com una xurriaca per sobre les testes del sen « kommando » i vint homes es posaren l'argolla al coll i arrossegaren, la llengua enfora, famolencs, moribunds, la seva càrrega cap al crematori. Era al cap-al-tard. Aquell dia havia fet sol. I més enllà de la finestra — des del meu llit fred, dur i esquerp com una taüt — jo els veia marxar, fantasmes d'ultratomba, retallant-se en un ponent dolcíssim.

Aquesta visió em perseguí durant tota la nit. I em preguntava: « Qui demà? Jo? » Tal vegada... I llavors, sense saber ben bé com, vaig demanar-me: — « Es que el socialisme val el sacrifici de la meua vida? » I em vaig respondre: — « Si; però... » I en aquest « però » hi havia una gran enyorança de Catalunya que un concepte massa sec del marxisme m'havia fet oblidar. « Si, però... » I en aquest « però » hi havia una gran ànsia de retrobar l'home que el bolxevisme m'havia après a negar. I, també, el presentiment de

que la meua generació — combativa i generosa com cap altra — havia fet falsa ruta; que malgrat tenir els ulls ben oberts, havia avançat a les palpentes i s'havia equivocat de camí.

I

Abans de la guerra del 14, a Espanya, hi hagué una generació socialista. Ella es formà entorn de Pau Iglesias i, després del primer impuls, com totes les seccions de la II Internacional, caigué en el reformisme. Després de la guerra, arribà a la lluita una nova generació: a la llum de la revolució russa, reaccionant contra el reformisme col·laboracionista, ella infantà el Partit comunista i la mentalitat bolxevic del partit. I quan diem mentalitat bolxevic tots ens compremem. Hi ha un abisme entre la mentalitat del militant socialista i la del militant comunista; i hi és, també, en la concepció del partit. Les dues concepcions, però, arrelaren a Madrid, ens vingueren del centre i, malgrat ésser antagoniques, les unia una cosa: el mateix concepte unitari, centralista, de l'Estat espanyol, i la incomprensió dels problemes nacionalitaris. Ni l'una ni l'altra no trobaren arrel a Catalunya; eren estrangeres en la manera de pensar, d'obrar i de parlar del poble català. Més tard, a finals de la dictadura de Primo de Rivera, una nova generació socialista arribava a la palestra. I aquesta vegada ho feia a Catalunya. Era una reacció contra el socialisme a l'espanyola del P. S. O. E. i ho volia ésser contra el comunisme bolxevic. Volia un socialisme català o bé volia un comunisme en el qual no hi quedés ofegada la llibertat de l'home. Per un costat volia superar el socialisme anti-catalanista i per l'altra el reformisme que treu les ales de la lluita al socialisme i salvar l'home que mor ofegat pel bolxevisme. Entre la concepció socialista — tesi — i la comunista — antitesi —, la meua generació cercava la síntesi; però no fou més, desgraciadament, que la continuació de l'antitesi. Ella ho fou quan una branca ens donà la U. S. de C. i quan l'altra branca ens donà el B.O.C. i més tard, el P.O.U.M. La U. S. de C. seguí la trajectòria del socialisme reformista. I el B.O.C. i, sobretot el P.O.U.M., si bé en les seves posicions polítiques diferia del Partit Comunista, tenia, en el fons, el mateix concepte del que havia d'ésser un partit i un militant revolucionari: el concepte del Partit i de l'home era el concepte comunista, cent per cent bolxevic, deshumanitzat.

II

Després de la revolució del 1934, el Partit comunista Espanyol, si bé conservà el seu concepte del militant i del partit, en canvià el llenguatge. Conservant el concepte comunista del Partit i de l'home, esdevingué socialista i, a més a més, reformista, en el llenguatge. Unien un sol cos el que jo considero els defectes del socialisme i del bolxevisme. I, com era natural, en els moments decisius de la nostra història, el 19 de juliol, ell atragué, gràcies precisament a aquests defectes, la Federació Catalana del P. S. O. E. i la U. G. T., la Unió Socialista de Catalunya i els nuclis catalanistes que ella influenciava i un gran nombre d'homages que havien estat militants del B.O.C., i formà el Partit Socialista Unificat de Catalunya. Quedava el

III

P.O.U.M.; però el P.O.U.M., com ja hem dit era també, un partit comunista. A partir del 19 de juliol, doncs, tot el socialisme català sense excepció, faria l'experiència comunista.

I això, que al primer cop d'ull sembla un gran mal, podria acabar essent un gran bé per al ressorgiment del veritable socialisme català. Després de la gran experiència, no podria donar-se el cas, que, al fer exàmen de consciència, arribéssim tots a les mateixes conclusions? O sigui; 1er. Que tot socialisme que ens arribi del centre — bolxevic o reformista — tindrà sempre un concepte unitari de l'Estat espanyol i per tan incompatible amb les aspiracions definitives del poble català. 2on.) Que si el reformisme talla les ales al socialisme el concepte comunista del socialisme ofega l'ànima de l'home. 3er.) Que ens cal un socialisme lluitador i capaç de donar-nos, al mateix temps, la llibertat dels homes i dels pobles. En un mot: un socialisme revolucionari. Un socialisme, — em deia, allà, ajegut en aquell llit que tenia, ja, la forma esquerpa d'una taüt — que senti la necessitat de salvaguardar per damunt de tot la llibertat de l'home (primera generació socialista), que entri a la lluita amb la passió de triomf amb que hi entrà el comunisme (segona generació socialista) i que sigui federalista en el concepte de l'organització de l'Estat (tercera generació socialista). En un mot: un socialisme revolucionari català. Si aconseguim això, la meua generació, entre torrents de sang, trobarà aquella síntesi que al néixer cercava i que la portarà a la victòria. I, afegia, llavors encara valdrà la pena d'haver lluitat i sofert pel socialisme.

El camarada Pons tenia raó. Nosaltres hem durat més que la guerra, i hem tornat. I mal ningú no podrà imaginar-se la joia immensa que ens ha proporcionat el trobar, ja, feta carn i ossos, plena de vida, aquella il·lusió, aquell somni daurat que havíem viscut en unes hores terribles d'angoixa i de febre. La meua generació marxa vers la síntesi salvadora. A ella hi venen als homes de la U. S. de C. i de la U. G. T., els homes del P. S. O. E., els homes del P. O. U. M. i un bon nombre de militants del P. S. U. C., — que revenen al socialisme revolucionari — del sindicalisme, del catalanisme i del federalisme que veuen, en un socialisme català, després de la gran experiència, el camí a seguir per l'alliberació dels homes i dels pobles. I sino, doneu un cop d'ull per sobre les llistes dels noms dels dirigents del « Moviment Socialista de Catalunya » a França i a Catalunya; els del « Partit Socialista Català » i els del « Grup Enllà », a Mèxic. Aquestes tres corrents nascudes separatament degut a la guerra i a la manca de comunicacions, ben aviat es trobaran agrupades en un sol organisme que ens donarà, amb la llibertat de Catalunya i dels treballadors catalans, la dels altres homes i dels altres pobles d'Ibèria. I és per això que jo, de retorn dels camps de la mort d'Alemanya, m'he adherit amb tot l'entusiasme al Moviment Socialista de Catalunya.